

Brussel, 3 december 2019
(OR. en)

14517/19

TELECOM 372
CYBER 323
COMPET 769
MI 815
CONSOM 320

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	3 december 2019
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over het belang van 5G voor de Europese economie en de noodzaak om de veiligheidsrisico's in verband met 5G te beperken - Conclusies van de Raad (3 december 2019)

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over het belang van 5G voor de Europese economie en de noodzaak om de veiligheidsrisico's in verband met 5G te beperken, die de Raad Vervoer, Telecommunicatie en Energie op 3 december 2019 heeft aangenomen.

**Conclusies van de Raad over het belang van 5G voor de Europese economie
en de noodzaak om de veiligheidsrisico's in verband met 5G te beperken**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

**Gezien het potentieel van 5G-netwerken voor de Europese economie, de eengemaakte markt
van de EU en de Europese burgers,**

1. IS ZICH ERVAN BEWUST dat 5G voortbouwt op 4G-netwerken en dat 5G meer mogelijkheden zal bieden met betrekking tot het verstrekken van mobielnetwerkdiensten en tegelijkertijd innovatieve bedrijfsmodellen en openbare diensten in verschillende sectoren mogelijk zal maken, en ook andere kansen zal scheppen voor Europese burgers, telecommunicatie-exploitanten, bedrijven, met inbegrip van kmo's/mkb's, de publieke sector en andere belanghebbenden.
2. HERINNERT ERAAN dat de Unie een wettelijk kader heeft ontwikkeld voor het aanpakken en beperken van de cyberveiligheidsrisico's in verband met 5G, zoals Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie, en Richtlijn (EU) 2016/1148 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 houdende maatregelen voor een hoog gemeenschappelijk niveau van beveiliging van netwerk- en informatiesystemen in de Unie (NIS-richtlijn).
3. ONDERKENT de noodzaak om te voldoen aan de ambitieuze doelstellingen van het 5G-actieplan dat de Commissie in 2016 heeft goedgekeurd, en van de ministeriële verklaring van Tallinn over 5G, en ook aan de daarmee verband houdende routekaart die in 2017 tussen de lidstaten is overeengekomen op basis van de doelstellingen van de gigabitmaatschappij.

4. BEKLEMT OONT dat 5G-netwerken deel zullen uitmaken van cruciale infrastructuur voor de werking en het behoud van vitale maatschappelijke en economische functies en van een breed scala aan diensten die essentieel zijn voor het functioneren van de interne markt, met inbegrip van de digitale transformatie daarvan, en WIJST in dit verband OP het belang van de Europese technologische soevereiniteit en het wereldwijd bevorderen van de EU-aanpak voor de cyberbeveiliging van toekomstige elektronische communicatienetwerken.
5. BENADRUKT de noodzaak om te zorgen voor een snelle, op de vraag gebaseerde uitrol van 5G-netwerken en dat 5G een belangrijke troef is voor het Europese concurrentievermogen en voor duurzaamheid, en een belangrijke katalysator voor toekomstige digitale diensten, en dat het ook een prioriteit is voor de Europese eengemaakte markt; in dit verband BENADRUKT de Raad tevens het belang van samenwerking tussen de lidstaten bij de invoering van 5G-netwerken in grensgebieden tussen de lidstaten.
6. ONDERKENT de noodzaak om het publiek meer bewust te maken van de mogelijkheden van 5G en om de competenties bij ontwikkelaars en verschillende gebruikersgroepen te vergroten, en dat de publieke sector een rol toekomt bij het stimuleren van de marktintroductie van 5G door het goede voorbeeld te geven, en hij moedigt alle belanghebbenden aan informatie en ervaring te delen ter ondersteuning van de succesvolle uitrol van 5G, met inbegrip van vragen over de metingen van de grenswaarden voor elektromagnetische velden (EMV).
7. SPOORT de Commissie en de lidstaten AAN de nodige maatregelen te nemen om van de EU een leidende markt te maken voor de uitrol van 5G-netwerken en de ontwikkeling van op 5G gebaseerde oplossingen die groei en innovatie bevorderen, het dagelijks leven van burgers en bedrijven verbeteren, nieuwe diensten en toepassingen mogelijk maken en meer kansen bieden voor de hele samenleving in belangrijke sectoren en gebieden als energie, gezondheidszorg, landbouw, financiën en mobiliteit.

Gezien de uitdagingen van 5G-netwerken,

8. BENADRUKT het belang om de beveiliging en schokbestendigheid van elektronische-communicatienetwerken en -diensten te waarborgen, met name wat 5G betreft, op basis van een op risico gebaseerde aanpak.
9. BEKLEMT OONT dat de uitrol van 5G-netwerken nieuwe kansen biedt, maar dat de EU en de lidstaten door de ingrijpende veranderingen die 5G-technologieën zullen teweegbrengen in de netwerken, apparaten en toepassingen, en de toegenomen bezorgdheid over de veiligheid in verband met de integriteit en beschikbaarheid van 5G-netwerken, naast vertrouwelijkheid en privacy, bijzondere aandacht zullen moeten besteden aan het bevorderen van de cyberbeveiliging van deze netwerken en van alle diensten die afhankelijk zijn van elektronische communicatie.
10. IS INGENOMEN met de lopende gezamenlijke Europese inspanningen om de beveiliging van 5G-netwerken te waarborgen, met name op basis van de aanbeveling van de Commissie inzake de cyberbeveiliging van 5G-netwerken, en BENADRUKT het belang van een gecoördineerde aanpak en een doeltreffende uitvoering van de aanbeveling om versnippering in de eengemaakte markt te voorkomen.
11. IS INGENOMEN met de op 9 oktober 2019 gepubliceerde Europese gecoördineerde risicobeoordeling als eerste resultaat naar aanleiding van de aanbeveling.
12. BENADRUKT dat de technologische veranderingen die met 5G worden ingevoerd, het totale aanvalsoppervlak zullen vergroten en bijzondere aandacht zullen vereisen voor de risicoprofielen van individuele leveranciers.
13. BEKLEMT OONT dat, naast de technische risico's voor de cyberveiligheid van 5G-netwerken, ook niet-technische factoren zoals het juridische en beleidskader dat mogelijk voor leveranciers in derde landen zal gelden, in overweging moeten worden genomen.

14. WIJST ER NOGMAALS OP dat het voor de lidstaten van belang is te overwegen of het nodig is de leveranciers te diversifiëren teneinde een grote afhankelijkheid van één enkele leverancier te voorkomen of te beperken, aangezien die afhankelijkheid de blootstelling aan de gevolgen van een mogelijk verzuim van deze leverancier vergroot.
15. WIJST EROP dat het van belang is de risico's in verband met de onderlinge afhankelijkheid van 5G-netwerken en andere kritieke publieke en private systemen en diensten te beoordelen.

DE RAAD, DERHALVE,

16. BENADRUKT dat een snelle en veilige uitrol van de 5G-netwerken essentieel is voor het verbeteren van het concurrentievermogen van de EU, en een gecoördineerde aanpak in de EU vereist zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de lidstaten op het gebied van de uitrol van netwerken en de nationale veiligheid.
17. WIJST EROP dat het opbouwen van vertrouwen in 5G-technologieën stevig verankerd is in de kernwaarden van de EU, zoals de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de rechtsstaat, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, persoonsgegevens en intellectuele eigendom, in de gehechtheid aan transparantie, betrouwbaarheid en inclusie van alle belanghebbenden en burgers, alsook in de versterkte internationale samenwerking.
18. ONDERSTREEPT dat de steeds complexere, geïnterconnecteerde en snel evoluerende technologie een alomvattende benadering en doeltreffende en evenredige beveiligingsmaatregelen vereist, waarbij de nadruk wordt gelegd op beveiliging en privacy door ontwerp als integraal onderdeel van 5G-infrastructuur en -eindapparatuur.
19. BEKLEMT OONT dat 5G en andere daarmee verband houdende elektronische communicatienetwerken permanent gedurende hun hele levenscyclus moeten worden beschermd, evenals de hele toeleveringsketen en alle betrokken apparatuur.

20. BENADRUKT de noodzaak van het aangaan en beperken van potentiële uitdagingen voor de rechtshandhaving, met inbegrip van bijvoorbeeld legale interceptie, als gevolg van de uitrol van 5G-netwerken.
21. ONDERKENT dat voor alle betrokken fabrikanten, exploitanten van elektronische communicatie en dienstenaanbieders robuuste gemeenschappelijke beveiligingsnormen en -maatregelen moeten worden ingevoerd waarin de inspanningen rond internationale normalisatie inzake 5G zijn weerspiegeld, en dat essentiële onderdelen, zoals onderdelen die cruciaal zijn voor de nationale veiligheid, alleen van betrouwbare partijen zullen worden betrokken.
22. ONDERSTEUNT de lopende werkzaamheden van het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa) met betrekking tot het door de cyberbeveiligingsverordening vastgestelde Europese kader voor cyberbeveiligingscertificering, waarbij het niveau van cyberbeveiliging voor ICT-producten, -diensten en -processen kan worden verhoogd.
23. WIJST EROP dat normalisatie en certificering weliswaar een oplossing kunnen bieden voor bepaalde beveiligingsproblemen in verband met 5G-netwerken, maar dat er extra beveiligingsmaatregelen nodig zijn om de risico's effectief te beperken.
24. IS VERHEUGD OVER de lopende voorbereiding door de Commissie, in samenwerking met de lidstaten en de particuliere sector, van een strategisch Europees partnerschap voor slimme netwerken en diensten in het kader van Horizon Europa, met als doel investeringen te promoten, het concurrentievermogen te handhaven en te versterken, en onderzoek, innovatie en de ontwikkeling van veilige oplossingen op het gebied van 5G en verder te bevorderen.
25. IS INGENOMEN MET de prioritering van cyberbeveiliging in het voorgestelde programma Digitaal Europa als middel om de cyberbeveiligingscapaciteit van de EU te versterken, alsook met het initiatief in het kader van het voorgestelde programma "Connecting Europe Facility" voor de grensoverschrijdende TEN-T-corridors inzake 5G.

26. ROEPT de lidstaten en de Commissie OP om met de steun van Enisa binnen hun bevoegdheidsgebieden alle nodige maatregelen te nemen om de beveiliging en integriteit van elektronische communicatienetwerken, met name 5G-netwerken, te waarborgen en verder te werken aan de consolidatie van een gecoördineerde aanpak om de beveiligingsproblemen in verband met 5G-technologieën aan te pakken en om op basis van de lopende gezamenlijke werkzaamheden met betrekking tot het 5G-instrumentarium voor de beveiliging, doeltreffende gemeenschappelijke methoden en instrumenten voor het beperken van risico's in verband met 5G-netwerken vast te stellen.
-